

Toimintakertomus 2017

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
KOULUTUKSEN TUTKIMUSLAITOS

Kannen kuvat:

Ravintola Lozzi, Jyväskylän normaalikoulu, Cygnaeus-lukio

Sisältö:

Johanna Nousiainen, Riitta Pitkänen, Jouni Sojakka

Taitto ja kuvat:

Martti Minkkinen

SISÄLTÖ

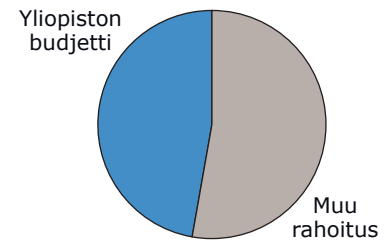
- 4 Toiminnan rahoitus
- 5 Toimintalukuja
- 6 Johtaja ja johtokunta
- 7 Tutkimuksen painoalueet ja tutkimustiimit
- 8 Järjestettyjä seminaareja ja tapahtumia
- 11 Väitöksiä, nimityksiä ja tunnustuksia
- 12 Tutkimuslaitoksen uusia julkaisuja

TOIMINNAN RAHOITUS 2017

KOKONAISBUDJETTI 5,5 MILJ. EUROA

Yliopiston budjetti	2 575 400 €
Ulkopuolinen rahoitus	2 903 500 €

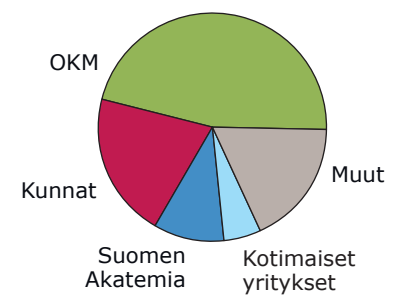
RAHOITUSLÄHTEET

Ulkopuolinen rahoitus:

Opetus- ja kulttuuriministeriö	1 343 000 €
Kunnat	597 300 €
Suomen Akatemia	289 700 €
Kotimaiset yritykset	150 000 €
Muut	523 500 €

ULKOPUOLINEN RAHOITUS

TOIMINTALUKUJA

	2017	2016
1. Laitoksen kirjat ja sarjajulkaisut	5	7
2. Tutkijoiden julkaisut muualla	14	8
3. Julkaistut artikkelit		
• kansainväliset tieteelliset artikkelit	44	31
• kotimaiset tieteelliset artikkelit	21	7
• muut artikkelit	29	20
4. Pidetyt esitelmät		
• kansainvälisissä tieteellisissä kokouksissa	46	39
• kotimaisissa tilaisuuksissa	115	109
5. Asiantuntijatehtävät (jäsenyydet, lausunnot, ohjaukset jne.)	254	212

JOHTAJA JA JOHTOKUNTA

JOHTAJA

Professori **Jouni Välijärvi** (31.7.2017 asti)
Professori **Jussi Välimaa** (1.8.2017 alkaen)

JOHTOKUNTA 2017

- PUHEENJOHTAJA

Vararehtori, professori **Helena Rasku-Puttonen**, Jyväskylän yliopisto

- JÄSENET (varajäsenet)

Opetusneuvos **Armi Mikkola**, Opetus- ja kulttuuriministeriö
(Opetusneuvos Kari Nyyssölä, Opetushallitus)

OKL:n johtaja **Tiina Silander**, Jyväskylän yliopisto, 13.2.2017 saakka)
Dekaani **Marja-Leena Laakso**, Jyväskylän yliopisto
(Lehtori Matti Rautiainen, Jyväskylän yliopisto, 23.10.2017 alkaen)

Professori **Timo Ahonen**, Jyväskylän yliopisto
(Professori Jari-Erik Nurmi, Jyväskylän yliopisto)

Rehtori **Ari Pokka**, Schildtin lukion Viitaniemen toimipiste
(Rehtori Seija Nykänen, Vaajakosken yhtenäiskoulu)

Erikoistutkija **Matti Taajamo**, Koulutuksen tutkimuslaitos
(Yliopistotutkija David Hoffman, Koulutuksen tutkimuslaitos)

Suunnittelija **Jaana Kettunen**, Koulutuksen tutkimuslaitos
(Suunnittelija Eija Puhakka, Koulutuksen tutkimuslaitos)

Johtokunnan esittelijä: johtaja **Jouni Välijärvi**, johtaja **Jussi Välimaa**
Johtokunnan sihteeri: sihteeri **Mira Strömmer**

TUTKIMUKSEN PAINOALUEET JA TUTKIMUSTIIMIT

PAINOALUEET

Oppiminen, opettajuus ja oppimisympäristöt

Johtajat: professori Päivi Häkkinen ja professori Päivi Tynjälä

Koulutus ja työelämä

Johtaja: professori Hannu Heikkinen

Koulutusjärjestelmät ja yhteiskunta

Johtajat: apulaisprofessori Juhani Rautopuro ja professori Jussi Välimaa

TUTKIMUSTIIMIT

- Elinikäinen ohjaus
- Kansalais- ja demokratiakasvatus
- Korkeakoulututkimus
- Koulutuksen arviointi (sis. PISA, PIRLS, TIMSS, ICCS, ICILS, PIAAC, TALIS)
- Koulutuksen talous
- Maahanmuutto, liikkuvuus ja kansainvälistyminen
- Opettajana kehittyminen
- Opetus, opiskelu ja oppiminen yliopistossa
- Oppiminen ja teknologia
- Työ, oppiminen ja koulutus
- Viisaus ja oppiminen
- Vuorovaikutus ja dialogi oppimisyhteisöissä

JÄRJESTETTYJÄ SEMINAAREJA JA TAPAHTUMIA

Ruusupuisto tutkii ja keskustelee -tilaisuudet

16.2., 11.4., 16.5., 12.9., 24.10. ja 21.11.2017

Koulutuksen tutkimuslaitos järjesti yhdessä Ruusupuiston muiden toimijoiden kanssa kuusi Ruusupuisto tutkii ja keskustelee -tilaisuutta. Keväällä järjestettiin kolme PISA-paneelia, joissa etsittiin syitä suomalaisnuorten heikentyneeseen PISA-menestykseen. 16.2. aiheena oli Miksi tulokset ovat heikentyneet ja mitä pitäisi tehdä. Huhtikuussa kysyttiin Onko koulu offline-tilassa ja toukokuussa Onko suomalaisnuorten motivaatio hukassa. Syksyllä 12.9. koulutuspoliittisessa paneelissa haastateltiin Jyväskylän eri puolueiden edustajia siitä, onko Jyväskylän asema Suomen Ateenana historiaa. Muut syksyn tilaisuudet käsittelivät opiskelijavalintoja. 24.10. kysyttiin Miksi opiskelijavalinnat ovat niin vaikeita ja marraskuussa Keitä ja miten opiskelemaan opettajiksi. Kaikille avoimet tilaisuudet kokosivat kukin paikan päälle 50–100 osanottajaa. Lisäksi ne olivat videoina kaikkien katsottavissa. Tilaisuudet noteerattiin hyvin myös tiedotusvälineissä.

Julkistamistilaisuudet 19.4., 19.9., 17.11. ja 5.12.2017

Kertomusvuonna julkistettiin peräti kolmen kansainvälisen vertailututkimuksen tulokset Ruusupuistossa. Huhtikuussa professori Jouni Välijärvi kertoi PISAn hyvinvointitutkimuksen tuloksista. Marraskuussa julkistettiin 24 maan nuorten yhteiskunnallisia tietoja, osallistumista ja asenteista selvittäneen ICCS-tutkimuksen tulokset projektitutkija Jouko Mehtäläisen johdolla. Ja vielä itsenäisyyspäivän aattona yliopistotutkija Kaisa Leino esitteli kansainvälisen lasten lukutaitotutkimuksen (PIRLS) tuloksia. Lisäksi laitos järjesti yhteistyössä Kasvatus-lehden kanssa Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten osaamista ja yhdenvertaisuutta käsitelleen tilaisuuden syyskuussa. Julkistaminen pohjautui Kasvatus-lehden teemanumeroon. Kaikille avoimet julkistamistilaisuudet keräsivät kukin paikan päälle noin 100 osanottajaa. Lisäksi ne olivat videoina kaikkien katsottavissa. Tulokset nousivat erittäin laajasti esille tiedotusvälineissä ja herättivät runsaasti keskustelua.

Korkeakoulututkimuksen megaviikko 28.8.–1.9.2017

Elo-syyskuun vaihteessa Koulutuksen tutkimuslaitos, erityisesti sen Korkeakoulututkimus-tiimi, järjesti viikon aikana Jyväskylässä peräti kolme tapahtumaa, joissa käytiin keskustelua korkeakoulupolitiikasta ja korkeakoulututkimuksesta yhteiskunnassa. Ensimmäisenä 28.–30.8. oli vuorossa kansainvälinen, järjestyksessään 30. CHER-konferenssi (Consortium of Higher Education Researchers). Teemana oli Universities as political institutions – HEIs in the middle of academic, economic, and social pressures. Konferenssi houkutteli Jyväskylään yli 200 korkeakoulututkijaa 27 maasta. Neljännen Korkeakoulututkimuksen kesäkoulun teemana 30.–31.8. oli Making the big decisions in PhD – research ethics and social responsibility in higher education research. Kesäkoulussa oli mukana yli 20 osanottajaa. Viimeisenä 31.8.–1.9. järjestettiin vielä Korkeakoulututkimuksen XII symposium aiheenaan ”Tuntematon korkeakoulu”. Kolmen vuoden välein järjestettävässä symposiumissa oli tällä kertaa mukana runsaat 80 osanottajaa.

Muita KTL:n järjestämiä tilaisuuksia Ruusupuistossa:

- 15.8. Phronesis + action = praxis. Emerging philosophical and theoretical approaches to research on wisdom. Kyseessä oli KTL:n professori Hannu Heikkisen johdolla ja yhteistyössä Sophia & Phronesis European network of wisdom -verkoston kanssa organisoitu seminaari. Tilaisuudessa esitelmöivät muun muassa erikoistutkija Eeva Kallio ja professori Hannu Heikkinen KTL:stä sekä professori Stephen Kemmis (Charles Sturt University, Australia).
- 4.10. Mistä, minne ja miksi? Suomi koulutusvertailun peilissä. KTL järjesti yhdessä kauppa- ja korkeakoulun ja Niilo Mäki instituutin kanssa tilaisuuden, jossa luennoi Koulutus- ja tiedepolitiikan erityisasiantuntija (Suomen pysyvä edustusto OECD:ssa ja UNESCO:ssa) Aleksis Kalenius.
- 24.11. Työura paketissa: Miten huippuasiantuntijat arvioivat uraansa ja koulutuksen tilaa. Akateemiset jälkiviisaat -paneeliksi kutsutun tilaisuuden osanottajat olivat opetusneuvos Armi Mikkola opetus- ja kulttuuriministeriöstä, vararehtori Helena Rasku-Puttonen Jyväskylän yliopistosta, professori Timo Ahonen psykologian laitokselta ja professori Jouni Välijärvi KTL:stä.

KTL:n Ruusupuiston ulkopuolella järjestämiä tilaisuuksia:

- 25.4. Kansallinen matematiikkapäivä. KTL järjesti tilaisuuden yhdessä Karvin ja OKM:n kanssa. Puhujina ja järjestäjinä KTL:stä toimivat apulaisprofessori Juhani Rautopuro sekä yliopistotutkija Kari Nissinen
- 29.9. Arvostelua vai arviointia – Mitä oppilasarviointille pitäisi tehdä? KTL järjesti Tieteenpäivien keskustelutilaisuuden, jossa puhujina KTL:stä olivat apulaisprofessori Juhani Rautopuro, projektitutkija Jonna Pulkkinen ja juontajana yliopistotutkija Kaisa Leino.

Lisäksi laitoksen toimintaa esiteltiin muun muassa seuraavissa tilaisuuksissa:

- 27.–28.1. Educa-messut. KTL oli Educassa mukana sekä messuosastolla että esitelmöntiohjelmassa.
- 25.3. Jyväskylän Kirjamessut. Suunnittelija Anna-Maija Tuuliainen haastatteli Eeva Kalliota hänen toimittamasta kirjastaan Ajattelun kehitys aikuisuudessa.
- 27.10. Helsingin kirjamessut: KTL järjesti suunnittelija Anna-Maija Tuuliaisen johdolla ja yhdessä Suomen kasvatustieteellisen seuran kanssa Keskustelua koulutuksesta Suomen menestystekijänä -paneelin. Lisäksi KTL osallistui messuille PISA-työpajalla, jossa osanottajat saivat ratkoa PISAn esimerkkitehtäviä.
- 25.11. KEOS 2017. KTL oli mukana Keski-Suomen Osaavan järjestämässä tilaisuudessa erikoistutkija Eeva Kallion, apulaisprofessori Juhani Rautopuron ja professori Jouni Välijärven esityksin. Lisäksi KTL esitteli toimintaansa messuosastolla.
- 30.11.–1.12 KTL esittäytyi Kasvatustieteen päivillä Rovaniemellä muun muassa näyttelyosaston välityksellä.

VÄITÖKSIÄ, NIMITYKSIÄ JA TUNNUSTUKSIA

Väitöksiä

- FM **Jaana Kettusen** kasvatustieteen väitöskirja "Career practitioners' conceptions of social media and competency for social media in career services" tarkastettiin 29.9.2017 Jyväskylän yliopistossa. Vastaväittäjänä toimi professori Spencer Niles (The College of William & Mary, USA) ja kustoksena professori Helena Rasku-Puttonen Jyväskylän yliopistosta.
- **Katarzyna Kärkkäisen** kasvatustieteen väitöskirja "Learning, teaching and integration of adult migrants in Finland" tarkastettiin 10.11.2017. Vastaväittäjänä toimi dosentti Marianne Teräs Tukholman yliopistosta ja kustoksena professori Jussi Välimaa Jyväskylän yliopistosta.

Nimityksiä ja tunnustuksia

- Professori **Jussi Välimaa** nimitettiin Koulutuksen tutkimuslaitoksen johtajaksi 1.8.2017 alkaen. Välimaa seuraa johtajana tutkimuslaitosta vuodesta 1996 luotsannutta professori Jouni Välijärveä. Jussi Välimaa siirtyi johtajaksi Koulutuksen tutkimuslaitoksen korkeakoulututkimuksen professorin tehtävästä.
- OAJ nimesi professori **Jouni Välijärven** vuoden 2017 koulutusvaikuttajaksi 21.1.2018. Perusteluissa mainitaan Välijärven olleen PISA-arvioinnin toteuttaja ja tulosten raportoija, peruskoulun ja opettajakoulutuksen kehittäjä sekä koulutuksellisen tasa-arvon puolestapuhuja.
- Koulutuksen tutkimuslaitoksen **PISA-tutkijoille** myönnettiin 10.2.2017 Jyväskylän yliopiston Tiedonvalo-palkinto hyvästä tiedottamisesta.

TUTKIMUSLAITOKSEN UUSIA JULKAISUJA

LUKUTAITO LUODAA YHDESSÄ

Kansainvälinen lasten lukutaitotutkimus (PIRLS 2016)

Kaisa Leino, Kari Nissinen, Eija Puhakka, Juhani Rautopuro

NUORTEN YHTEISKUNNALLISET TIEDOT, OSALLISTUMINEN JA ASENTEET

Kansainvälisen ICCS 2016 -tutkimuksen päätulokset

Jouko Mehtäläinen, Mikko Niilo-Rämä, Virva Nissinen

NUORTEN NÄKEMYS EUROOPASTA NYT JA LÄHITULEVAISUUDESSA

Kansainvälisen ICCS 2016 -tutkimuksen Eurooppa-arviointi

Jouko Mehtäläinen, Mikko Niilo-Rämä, Virva Nissinen

CAREER PRACTITIONERS' CONCEPTIONS OF SOCIAL MEDIA AND COMPETENCY FOR SOCIAL MEDIA IN CAREER SERVICES

Jaana Kettunen

PISA 2015 – OPPILAIDEN HYVINVOINTI

Jouni Välijärvi

2017

